

Om kompetansesarbeidsplassenes framvekst i Alta og betydningen av kunnskap og kompetanse i et framtidsperspektiv

Jan S. Døllør

Regional representant i Finnmark

Norges Forskningsråd

Norges forskningsråd

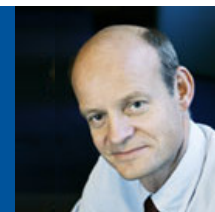
Adm.dir.

Stab

Divisjon for
vitenskap

Divisjon for
energi, ressurser
og miljø

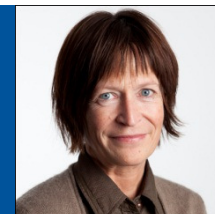
Divisjon for
samfunn og helse

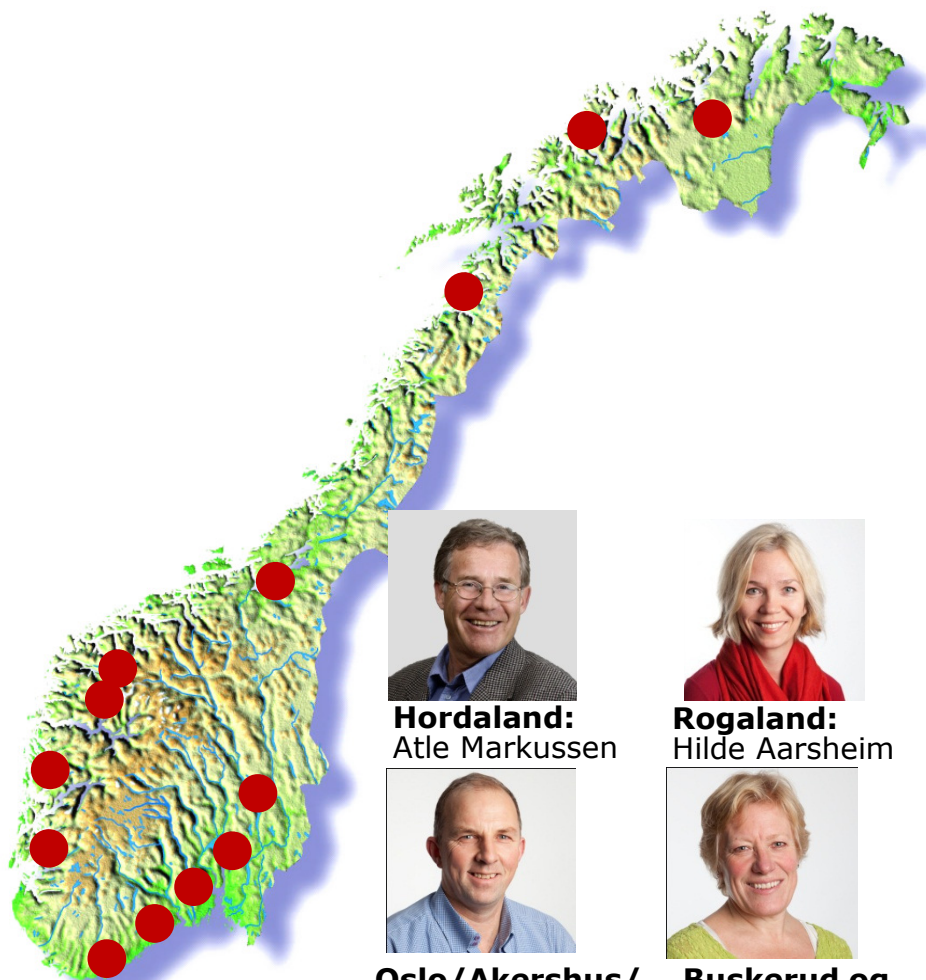
Divisjon for
innovasjon

Divisjon for
administrasjon

Forskningsrådets regionkontorer

Finnmark:
Jan S. Dølvør

Troms:
Elisabeth B.
Bakkeland

Nordland:
Eivind
Sommerseth

Trøndelag:
Lars A. Dahle

**Møre og
Romsdal:**
Arthur Almestad

**Sogn og
Fjordane:**
Dag Lothe

Hordaland:
Atle Markussen

Rogaland:
Hilde Aarsheim

Agder:
Siren M. Neset

Telemark:
Dag O. Berntsen

Hedmark/Oppland:
Elisabeth Frydenlund

**Oslo/Akershus/
Østfold:**
Tom Skyrud

**Buskerud og
Vestfold:**
Trine Steen

NCE / ARENA:
Åse Kaurin

EU-progr:
Vebjørn
Walderhaug

Avd. dir:
Inger Nordgard

Samfunnets utfordringer setter dagsorden

- Forskningsmeldingens målbilde

«Kompetansesarbeidsplass»

NOU: 2011:3

Kompetansesarbeidsplasser –
drivkraft for vekst i hele landet:
*«Spesialiserte arbeidsplasser med
krav til høyere utdanning.»*

NB - Innebærer ikke at det ikke er
krav til kompetanse innen andre
næringer eller andre typer arbeid. Må
mer forstås som en avgrensning av en
«sektor».

Kunnskapsbasert næring

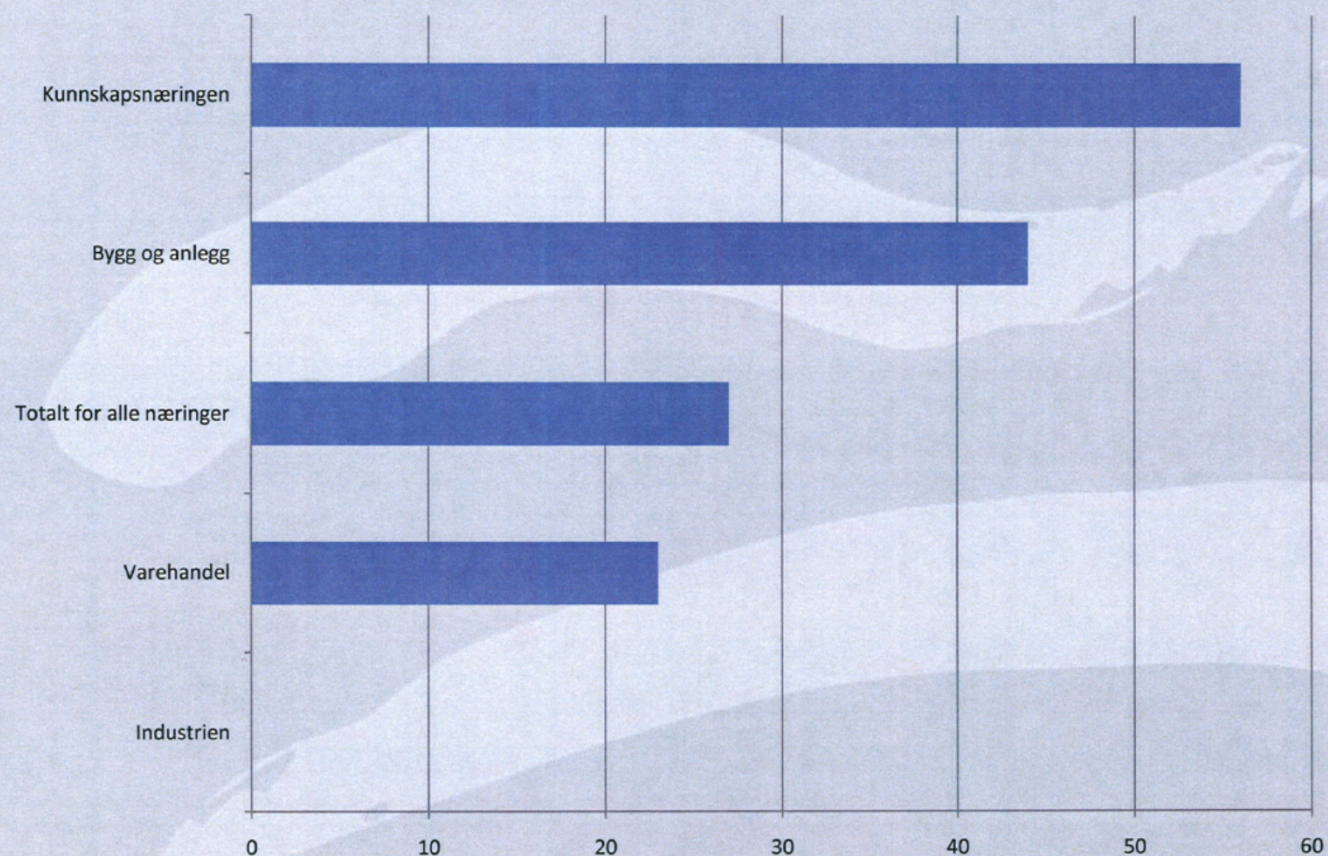
- Dårlig begrep
 - Kunnskap i alle næringer
- ..men nasjonalt og internasjonalt anerkjent klassifisering
- Kunnskap er
 - Råvaren
 - Produksjonsmiddelet
 - Produktet
- Tjenesteytende
- En næring i vekst
 - 20% av sysselsetting nasjonalt
 - 15% av verdiskaping

Hva er dette for noe?

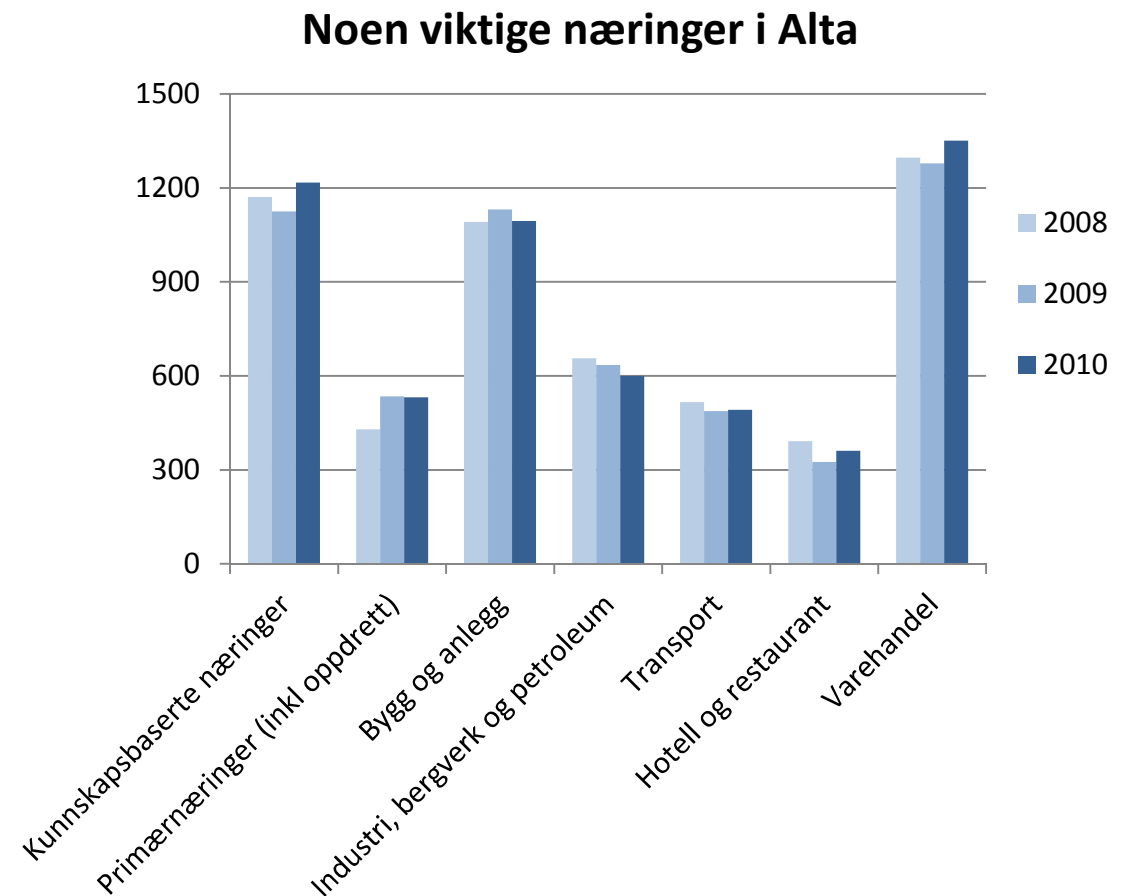
- Produksjon av farmasøytiske råvarer og produkter
- Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter
- Informasjons- og kommunikasjonssektoren
- Finansierings- og forsikringsvirksomhet
- Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
- Arbeidskrafttjenester
- Vaktjeneste og etterforskning
- Undervisning (10 % privat)
- Helse- og sosialtjenester (25 % privat)
- Annen forretningsmessig tjenesteyting
 - Juridisk tjenesteyting
 - Regnskap og bokføring
 - Revisjon
 - Bedriftsrådgiving
 - Arkitektvirksomhet
 - Byggeteknisk og annen teknisk konsulentvirksomhet
 - Geologiske undersøkelser
 - Teknisk prøving og analyse
 - Annonse- og reklamevirksomhet
 - Kontorservice
 - Designvirksomhet

Prosentvis vekst i sysselsettingen i perioden 1990-2008 - utvalgte næringer

Hva med Finnmark og Alta (2010)?

- Finnmark
 - 2829 sysselsatte (2010)
 - 8 % av totalt sysselsatte
 - 1536 kvinner (54 %)
 - 1293 menn (46 %)
- Alta
 - 1217 sysselsatte (2010)
 - 12 % av totalt sysselsatte
 - 723 kvinner (59 %)
 - 494 menn (41 %)

Kilde: SSB og Norut Alta

Lokal arenabygging

1997-2002

 IT-Huset

 **fjernarbeid
senteret** *alta*

1998-2008

2010-2011

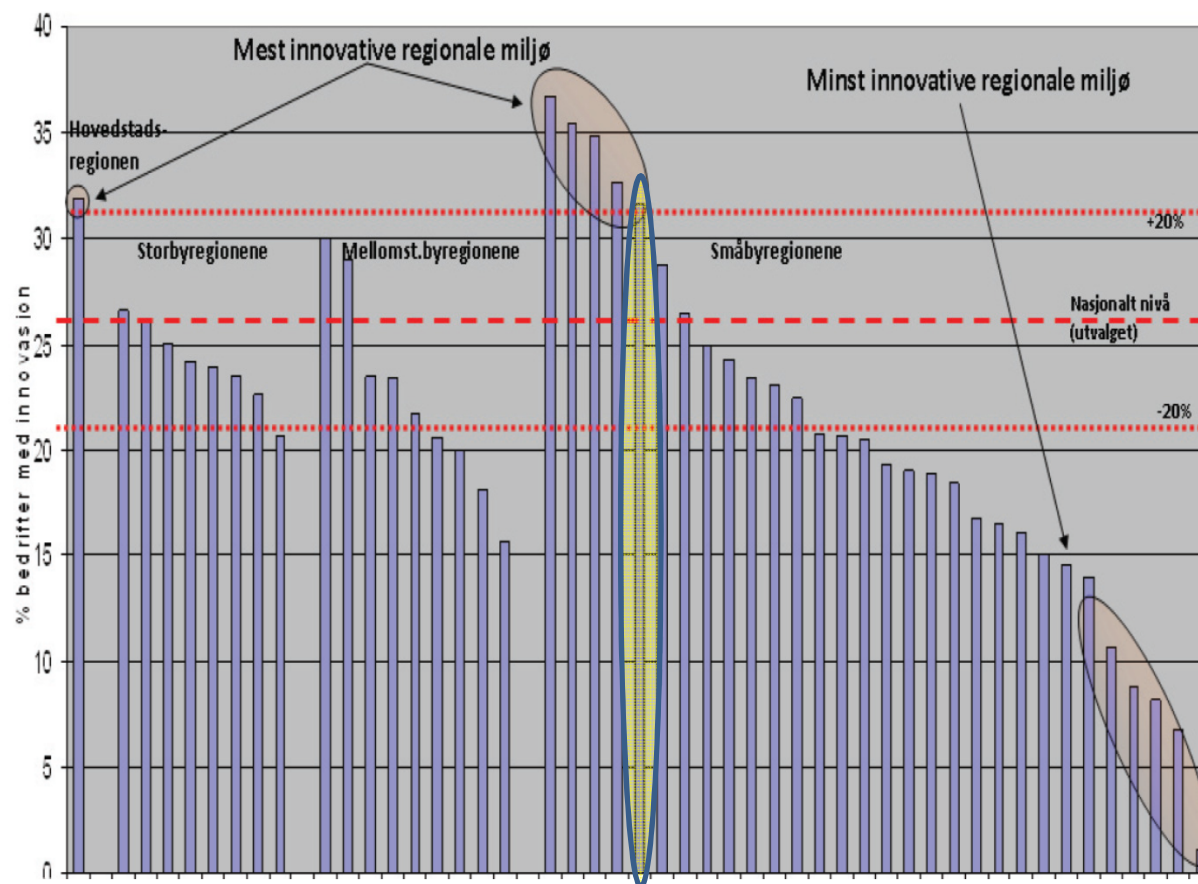
Kunnskapsparken Alta 2011:

- 31 bedrifter
- 145 ansatte
- Næring, kultur, kafe, møteplass
- 7170 kvm

Eiere:

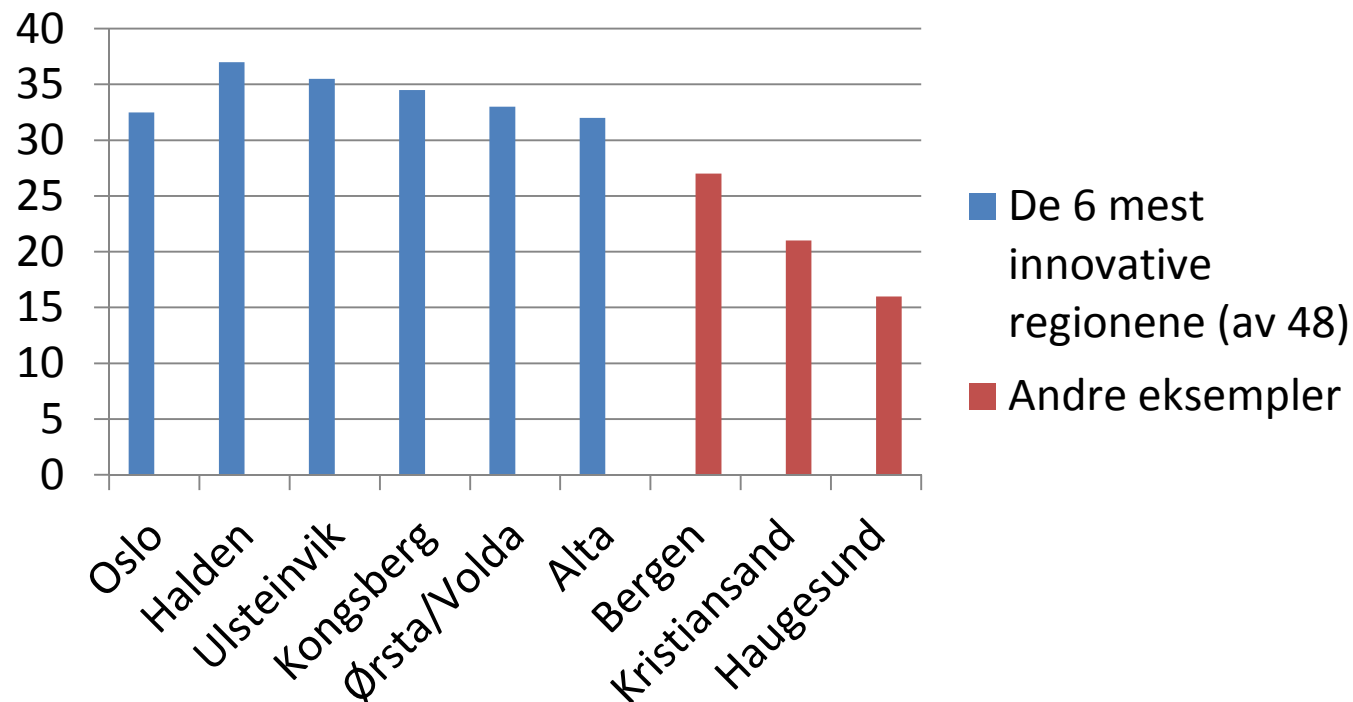
- Tore Wæraas
- Alta Kraftlag SA
- SIVA
- Habil Nord Eiendom AS

Hva så med innovasjonsevnen?

Kilde: Gundersen og Onsager: Regional innovasjon og næringsutvikling, NIBR-rapport 2011:12

Innovativ region – målt i andelen bedrifter som melder at de driver med innovasjon

Kilde: Gundersen og Onsager: Regional innovasjon og næringsutvikling, NIBR-rapport 2011:12

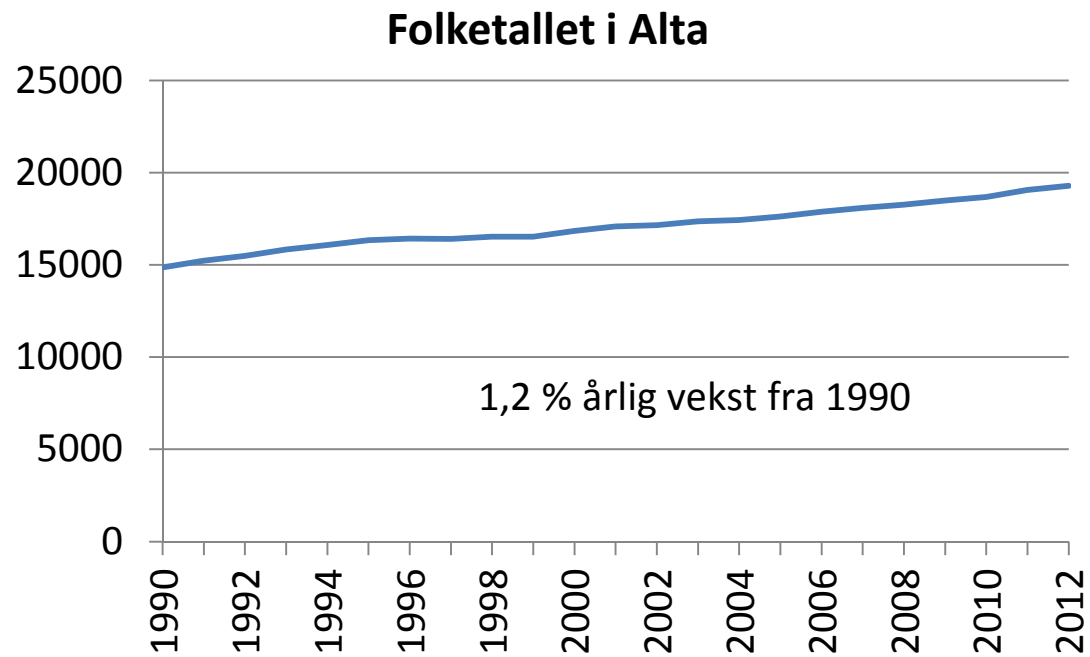
Kompetanseintensiv offentlig sektor:

- Alta kommune
 - Skoler
 - Ingeniører, arkitekter
 - Administrative stillinger
 - Jurister
 - Osv
- Fylkeskommunen
 - Alta videregående skole
 - Tannhelsetjenesten
- Alta museum
- Alta tingrett
- Politiet
- Reindriftsadministrasjonen
- BUF-etat
- Statnett, Stakraft
- FoU
 - UiT Norges arktiske universitet
 - Høgskolen i Narvik
 - Norut Alta
 - Akvaplan Niva
- Innovasjon Norge
- Forskningsrådet
- Sametinget
- Helse, kommunalt og foretak:
 - Leger, psykiatere, spesialister
 - Sykepleiere
 - Fysioterapeuter
 - Psykologer
 - Ergoterapeuter
 - Logopeder

[illegible]

Nummer tre og fire i folketall i
sond, Mo og Hærstad, hadde
segge lavere fødselstall enn
nummer fem, Alta.

Befolkningsutvikling i Alta

Kilde: SSB og Norut Alta

Subjektiv konklusjon – så langt

- En av forklaringene på utviklingen i Alta er fremveksten av – og samspillet mellom:
 - Forsknings-, utdannings- og utviklingsmiljø
 - Kompetanseintensive offentlige aktører
 - Kunnskapsbaserte bedrifter
- Det er sannsynligvis også en av forklaringene på at regionen er innovativ, noe som igjen forsterker veksten
- Det som gjør utviklingen enda mer spennende, er veksten som nå kommer i andre deler av fylket (+ 1400 på fire år)

Utfordringer mht kunnskap og innovasjon i Finnmark

- Mange «tog» samtidig (i «beste» fall)
- «Modne næringer» med etablerte utviklingsmiljø og ledelsesapparat andre steder
- Globale aktører
- Risiko for at utviklingsarbeid vil foregå andre steder («stiavhengighet»)

Men også store muligheter for fylket

Kunnskap og kunnskapsarbeidere flytter dit betingelsene for å utvikle ny kunnskap er størst!

Kunnskap tiltrekker kunnskap!

Hva avgjør?

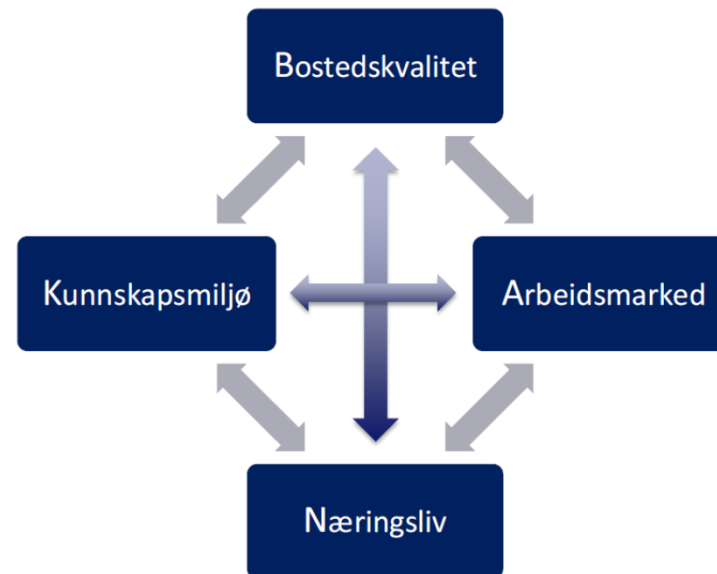
- Faglige utfordringer
 - ..som står i forhold til utdannelsen
- Alternative karrieremuligheter
- Jobb for 2
- Sosialt nettverk
 - "Friends-generasjonen"
- Bokvalitet, friluftsliv, kulturtilbud
 - Skole, barnehage, kulturskole
 - Det gode liv
 - Toleranse
- Attraktivitet

En annen måte å se det på - sammenheng mellom «BANK-faktorene»

Selvforsterkende vekst:

- Bostedskvalitet
- Arbeidsmarked
- Næringsliv
- Kunnskapsmiljø

Kilde: Jakobsen, Idsø og Skogseid: Strategier for utvikling av et kunnskapsbasert Sogn og Fjordane, sluttrapport, Vestlandsforskning-rapport nr 12/2011

Hva betyr dette for kommuneplanens samfunnsdel?

- Kompetansearbeidsplasser er et veldig godt eksempel på hvor viktig sammenhengene i kommuneplanens samfunnsdel er!
- Tenk større enn kommunen
- Synliggjør en spennende og attraktiv region
- Sats videre på å bli et attraktivt bosted
 - Barnehager, skoler, kulturskoler, fritidstilbud, kulturliv osv...
 - Boligområder
- Utnytt mulighetene til koplinger mellom kompetanse-miljøene, og mellom næringsliv, samfunnsliv og offentlige aktører.

..og noen forslag kan være:

- Sats (også) på kompetansemiljø som grunnlag for videre vekst gjennom å utnytte og forsterk de verktøyene som finnes:
 - Forsknings-, utdannings- og utviklingsmiljø
 - Kunnskapspark, inkubator, rådgivingsmiljø, bedrifter
 - Kompetansemiljø innen offentlig sektor
- Kommunen og andre offentlige aktører bør i likhet med næringslivet forsterke sin rolle som bestillere av FoU, og utvikle innovative løsninger i samarbeid med kunnskapsmiljø (offentlig og private)
 - Innovasjon i offentlig sektor
- Utviklingsorientering og innovasjon er rekrutterende!

Takk for oppmerksomheten!